

Turkiya maktabgacha ta'limi tizimining tashkil etilishi

Maxmudova Dilafruz Baltabayevna
Xalqaro Nordic universiteti "Psixologiya va maktabgacha ta'lim" kafedrası
katta o'qituvchisi

Организация турецкой системы дошкольного образования

Махмудова Дилафруз Балтабаевна
Старший преподаватель кафедры «Психологии и дошкольного
образования» Международный университета Нордик

Organization of Turkish preschool education system

Makhmudova Dilafruz Baltabayevna
Senior lecturer of the Department of "Psychology and Preschool Education"
of the International Nordic University

ANNOTASIYA: Har qanday davlat rivojlanishining muhim omillaridan biri ta'lim tizimi hisoblanadi. Har bir davlat o'z fuqarolarining sifatli ta'lim olishi uchun javobgardir. Turkiyda ta'lim tizimi zamonaviy standartlarga to'liq javob berishi bilan bir qatorda, o'ziga xos xususiyatlarga ham ega. "Maktabgacha ta'lim" tushunchasi xalq tomonidan hali boshlang'ich ta'limni boshlamagan bolalarning ta'lim muassasasida oladigan ta'lim-tarbiyasi sifatida belgilanadi. Ushbu ta'rifda kamchiliklar mavjud bo'lsa-da, 0-6 yoshli bolalarning rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan tizimli tashkil etilgan va rejalashtirilgan barcha turdagi ta'lim faoliyati "maktabgacha ta'lim" deb ataladi.

Tayanch so'zlar va iboralar: Maktabgacha ta'lim, erta bolalik ta'limi, boshlang'ich ta'lim muvaqqat qonuni, mahalla maktablari, asosiy maktablar to'g'risidagi nizom, kunduzgi parvarish markazlar, mehmonxonalar va kunduzgi markazlar, Rasmiy ta'lim

АННОТАЦИЯ: Одним из важных факторов развития любой страны является система образования. Каждая страна несет ответственность за качественное образование своих граждан. Помимо полного соответствия современным стандартам, система образования в Турции также имеет свои особенности. Понятие «дошкольное образование» определяется в народе как образование, которое дети, еще не начавшие начальное образование, получают в образовательном учреждении. Несмотря на недостатки в этом определении, все виды систематически организуемой и плановой образовательной деятельности, направленной на обеспечение развития детей в возрасте 0-6 лет, называют «дошкольным образованием».

Ключевые слова и фразы: дошкольное образование, дошкольное образование, временный закон о начальном образовании, общественные школы, постановление об основных школах, детские сады, отели и детские сады, формальное образование.

ABSTRACT: One of the important factors of the development of any country is the education system. Each country is responsible for quality education of its citizens. In addition to fully meeting modern standards, the education system in

Turkey also has its own characteristics. The concept of "preschool education" is defined by the people as the education that children who have not yet started primary education receive in an educational institution. Although there are flaws in this definition, all kinds of systematically organized and planned educational activities aimed at ensuring the development of children aged 0-6 years are called "preschool education".

Key Words and Phrases: Preschool, Early Childhood Education, Elementary Education Provisional Law, Community Schools, Basic Schools Ordinance, Daycare Centers, Hotels and Daycare Centers, Formal Education

Turkiya davlatining so'nggi yillarida an'anaviy maktabgacha ta'lim tushunchasi o'rniga "erta bolalik ta'limi (ECE)" atamasi qo'llanila boshlandi. Erta bolalik davridagi ta'limni bolaning omon qolishi, o'sishi, rivojlanishi va g'amxo'rliqi bilan bog'liq bo'lgan barcha ishlar sifatida belgilash mumkin

Turkiyada "Ta'lim sohasi" davlat tomonidan qattiq nazorat qilinadi. Ta'lim olish majburiy, davlat maktablarida ular bepul o'qitiladi. Konstitutsiyada kafolatlangan ta'lim tizimining asosiy tamoyillariga quyidagilar kiradi:

- umumiylik va tenglik;
- ta'lim olish huquqi;
- tanlov erkinligi;
- imkoniyatlar darajasi;
- ehtiyojlarga muvofiqlik;
- dunyoviylik tamoyili;
- ilmiy yondashuv;
- demokratik tamoyillarga tayanish;
- o'gil bolalar va qizlarning birgalikda ta'lim olishi;
- ta'lim muassasalari va ota-onalar hamkorligi va boshqalar.

Bu tamoyillarning barchasiga mahalliy ta'lim muassasalari amal qiladi va samarali ta'lim jarayonini shakllantirish uchun qulay muhit yaratiladi.

Turkiyada ta'lim 6 bosqichni o'z ichiga oladi: maktabgacha ta'limdan tortib to ilmiy darajagacha. Ushbu bosqichlarning barchasi ham majburiy emas. Demak, ta'lim tizimi quyidagi tuzilishga ega:

Maktabgacha ta'lim (Anaokulu) – bog'cha 1 yoshdan 3 yoshgacha va maktabga tayyorlov 3 yoshdan 5 yoshgacha.

Boshlang'ich ta'lim (İlköğretim) – 4 yil boshlang'ich maktab va 4 yil o'rta maktab.

O'rta ta'lim (Ortaöğretim (Lise)) – 4 yillik ta'lim

Qo'shimcha professional ta'lim: kollek/texnikum/kasb-hunar maktablari (Meslek Yüksekokulu (Ön Lisans) – 2 yillik ta'lim, oliygohga o'qishni ko'chirish imkoniyati mavjud.

Oliy ta'lim/Universitetlar (Lisans) – 4 yillik ta'lim.

Darajalar (Lisansüstü) – magistr/doktor.

Davlat ta'lim dasturiga qo'shimcha bo'lgan maktabgacha ta'lim 3 yoshdan 5 yoshgacha bo'lgan bolalar uchun mo'ljallangan. Biroq juda yosh bolalarni ham qabul qiladigan muassasalar mavjud. Bolalar tarbiyalanishni (o'qishni) "yasli"da yoki bolalar bog'chasida boshlashi va tayyorgarlik sinfida davom ettirishi mumkin.

Maktabgacha ta'lim muassasalariga bolalarni to'liq kun yoki yarim kunga berish mumkin. Bu davlat yoki xususiy bolalar bog'chasi bo'lishi mumkin. Davlat bolalar bog'chasiga qatnashish bepul, lekin ota-onalar kanstovar, kitoblar, qo'llanmalar va boshqa zarur narsalar uchun pul berishi kerak. Xususiy bolalar bog'chasi faqat to'lov asosida qabul qiladi. Narxi oyiga o'rtacha 1000 lirani tashkil qiladi. Ota-onalar, shuningdek, kanstovar, darsliklar va boshqalar kerakli narsalar uchun qo'shimcha pul to'laydilar. Maktabgacha ta'lim muassasalari bolalarni jamoaga moslashishga, boshqa bolalar bilan munosabatda bo'lishga, ta'lim jarayoniga ko'nikishga, ularning malakasini oshirishga va ta'limning keyingi bosqichga tayyorgarlik ko'rishga yordam beradi.

Agar tarixga nazar solsak, Turkiyada maktabgacha ta'limning rivojlanishini ikki asosiy davrda ko'rib chiqish mumkin:

- 1) Imperatorlik davri
- 2) Respublika davri.

Usmonli imperiyasi davrida maktabgacha ta'lim muassasalari bo'lmas-da, bu yoshdagi bolalarni tarbiyalashni o'z zimmasiga olgan muassasalar ham bor edi. Bular o'sha davrga xos bo'lgan boshlang'ich ta'lim muassasalari deb ta'riflanishi mumkin bo'lgan "boshlang'ich maktablar, islohot maktablari va daruleytamlar" edi.

Sibyan maktablari (mahalla maktablari) Qur'on o'qish, hisob-kitob va biroz yozishni o'rgatadigan boshlang'ich ta'lim muassasalari edi; ammo, ba'zi ota-onalar ham kichik bolalarini bu joyga yuborishgan .

Manbalar shuni ko'rsatadiki, bog'cha yoshidagi bolalar urushda oilasini yo'qotgan bolalar joylashtirilgan muassasalarga qabul qilingan. Imperiyaning turli viloyatlarida maktabgacha ta'lim muassasalarining ochilishi, Konstitutsiyaviy monarxiyadan oldingi davrlarga to'g'ri keladi. Ma'lumki, xususiy bolalar bog'chalari 1908 yil 23 iyulgacha ba'zi viloyatlarda va bu sanadan keyin Istanbulda ochilgan .

Mashhur pedagog Sati Bey Istanbul Beyazitda xususiy bolalar bog'chasi ochdi. Pedagog Kazim Nami Duru Konstitutsiyaviy monarxiya davrida Avstriya-Vengriyaga borib, "Bolalar bog'i" o'qituvchilarini tayyorlaydigan maktablarni ziyorat qildi va qaytib kelganida Salonikida bolalar bog'chasi sinfini ochdi. Bu maktablar hozirgi maktabgacha ta'lim muassasalariga yaqin ta'lim maskani hisoblanadi.

Bolqon urushlari bu tadqiqotlarga katta xalaqit berdi, ammo baribir 1913-17 yillar orasida imperiya chegaralarida rasmiy bolalar bog'chalari ochildi. Bu davrda xususiy va davlat bog'chalarida malakali o'qituvchilarning kamligi muammosi qiynardi .

1913 yil 6 oktyabrda "Tedrisat-ı İptidaiye Hukuk Muvakkat" (Boshlang'ich ta'lim muvaqqat qonuni) nashr etildi. Ushbu qonunning 3-moddasida bolalar bog'chalari va boshlang'ich maktablar boshlang'ich ta'lim muassasalari qatoriga kiritilgan; Uning 4-moddasida bolalar bog'chalari va boshlang'ich sinflar quyidagicha ta'riflangan: "Bolalarning yoshiga mos ravishda foydali o'yinlar, ekskursiyalar, qo'l san'atlari, madhiyalar, vatanparvarlik she'rlari, tabiat bilimlari haqidagi chiqishlar bilan ularning ma'naviy va jismoniy rivojlanishiga xizmat qiluvchi muassasalardir". Qonunda 4 yoshdan 7 yoshgacha bo'lgan bolalar uchun bolalar

bog'chalari tashkil etilishi ko'rsatilgan va bu maktablar uchun nizom tayyorlash ham nazarda tutilgan.

1914-yilda Maorif vazirligi byudjeti tuzilayotgan bir paytda "Bolalar bog'i" deb nomlangan bolalar bog'chalarini ochish uchun mablag' ajratilgan. O'sha yili Fotih Istanbulda, Shehremini, Sultanahmet, Eyüp, Nishantashi, Kasimpasha, Üsküdar va Kadiko'yda jami 10 ta maktab ochilishi rejalashtirilgan. Ushbu maktablarning ochilishi sabablariga nazar tashlaydigan bo'lsak, oilalardagi ta'lim-tarbiya kamchiliklarini bartaraf etish, kelishmovchiliklarni kamaytirish maqsadida Turkiya davlati tomonidan bog'chalarni kengaytirish maqsad qilingani e'tiborga molik. Bu maqsad, shuningdek, bugungi kunda Turkiya Respublikasining Milliy ta'limning asosiy qonunida "imkoniyatlar tengligi" tamoyiliga ham mos keladi.

1913-yilda e'lon qilingan "Boshlang'ich ta'lim to'g'risidagi muvaqqat qonun"da ko'zda tutilgan "Asosiy maktablar to'g'risidagi nizom" 1915-yil 15-martda tayyorlangan. Mazkur nizomga ko'ra:

- 1) Bolalar bog'chalari boshlang'ich maktabi bo'lgan qizlar maktabi qoshida yoki mustaqil ravishda ochilishi mumkin.
- 2) bolalar bog'chasini tashkil etishda:
 - a) binoning maktab tuzilishi va sog'lomlashtirish sharoitlariga mos kelishiga e'tibor qaratiladi,
 - b) bolalar soniga mutanosib bog'i borligi,
 - c) barcha turdagi o'quv jihozlari tayyorlanganligi.
- 3) Bolalar bog'chalari pullik yoki bepul ochilishi mumkin.
- 4) Pullik rasmiy bog'chalarga bepul bolalar qabul qilinmaydi.
- 5) 4, 5, 6 yoshli bolalar bog'chalarga qabul qilinadi. O'g'il bolalar va qizlar birga bo'lishi mumkin.
- 6) Bolalar bog'chalarga qabul qilinganda shifokor ko'rigidan o'tkaziladi, ularda yuqumli kasalliklar yo'qligi va emlanganligi aniqlanadi.
- 7) Bolalar bog'chalarida bolalar yoshiga qarab sinflarga bo'linadi. Har bir sinfga maksimal 30 nafar bola qabul qilingan.
- 8) Bog'chalarda sog'lom-axloqiy o'yinlar, maktabda sayr va jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini muntazam o'tkazish, diniy va milliy ertak o'qish, nutqni o'stirish, rasm va hunarmandchilik buyumlarini tekshirish ishlari olib boriladi.
- 9) Bolalar bog'chalari kamida haftasiga bir marta tibbiy ko'rikdan o'tkaziladi va bolalar birma-bir ko'rikdan o'tkaziladi.
- 10) Bolalar bog'chalarida sinflar soni kabi ayol o'qituvchi va yordamchi ayol o'qituvchi bor. Boshqaruv vazifalari g'oliblarga beriladi" (Akyüz, 1996). Ushbu amaliyotlar va maktabgacha ta'limga oid huquqiy me'yorlar tufayli katta shaharlarda bolalar bog'chalari soni ko'paydi; ammo bu sa'y-harakatlar imperiyaning ahvoli tufayli barcha bolalarga taalluqli emas edi (Oqtay, 1999a).

Turkiya Respublikasi davrida yosh respublika yangi tipdagi fuqaroni yaratishga harakat qilar ekan, uning mablag'larining katta qismi boshlang'ich ta'lim maktabini rivojlantirishga sarflangan, shuning uchun maktabgacha ta'lim oilalar zimmasiga yuklangan.

1925-yil 25-oktabr va 1930-yil 29-yanvarda e'lon qilingan ikkita sirkulyar bilan vazirlikning byudjet imkoniyatlarini bog'chalardan boshlang'ich ta'limga o'tkazish

kerakligi haqidagi fikri maktablarga yetkazildi va shundan so'ng viloyatlarda ilgari ochilgan bolalar bog'chalari ochildi va keyinchalik yopildi (Ergin, 1977).

Ammo mazkur sikulyarda "Bog'chalar faqat byudjeti arzon viloyatlarda, zavod va qishloq xo'jaligida ishlaydigan, ish vaqtida farzandini olib beradigan hech kim bo'lmagan onalar yashaydigan joylarda ochilishi mumkin" degan qoida borligi sababli Istanbulda ishlaydigan kambag'al ayollar o'z farzandlarini tashlab ketishlari mumkin bo'lgan bolalar bog'chalargina ochildi.

1932 yilda Istanbul munitsipaliteti tomonidan 3-7 yoshli, beva va kambag'al ayollarning bolalarini ko'ngil ochish, kiyintirish, ovqatlantirish va mashaqqatli mehnat bilan kun kechirayotgan oila farzandlari uchun bolalar bog'chasi ochildi. 1930-yillardan keyin ayollarning ish bilan bandligi va urbanizatsiya bilan ishlaydigan onalarning bolalariga qarash muammosi 1917 yilda tashkil etilgan Bolalarni himoya qilish agentligini (Himoye-i Etfal Jamiyati) **kunduzgi parvarish markazlarini** ochishga majbur qildi. Himoye-i Etfal jamiyatining 1934- 1935 yillarda Istanbul va Bursada ochilgan uchta bolalar bog'chasi o'z faoliyatini davom ettirdi va Anqara shahrida kunduzgi bolalar bog'chasining (yasli) o'rnatilishi boshlandi.

Turkiyaning katta shaharlarida bolalar bog'chalarini ochish zarurati kundan-kunga ko'payganligi sababli, bolalar bog'chalarini ko'paytirishda muhim tendentsiya kuzatilmoqda. (www.shcek.gov.tr).

1938-1939 yillardagi umumiy kongresslardan keyin qilingan o'zgarishlar natijasida 1942 yilda nashr etilgan Turkiya Bolalarni himoya qilish agentligi Konstitutsiyasining 2-moddasining B bandida "mehmonxonalar va kunduzgi markazlar" tashkil etilishi muassasaning vazifalari qatoriga kiradi. Kunduzgi markazlar - ishga borgan ayollar ertalab bolalarini qoldirib, kechqurun olib ketishadi. Bu markaz ikki qismdan iborat bo'lib, chaqaloqlar va ko'krak bolalari va mustaqil bolalar uchun mo'ljallangan. Kunduzgi markazlarga 2-3 yoshdan 7 yoshgacha bo'lgan, onalari yolg'iz ishga ketadigan, muassasa mos bo'lsa, bir haftadan yetti yoshgacha bo'lgan sog'lom bolalar qabul qilinadi.

Shu tariqa 1930-yilda uchta kunduzgi parvarishlash markazlari bilan boshlangan Bolalarni himoya qilish agentligining ishi keyingi yillarda tobora kuchayib bordi. Muassasadagi kunduzgi markazlar soni 1935 yilda 8 taga, 1937 yilda 10 taga, 1940 yilda 24 taga, 1945 yilda 25 taga yetdi.

1960-yillardan so'ng ko'plab davlat muassasa va tashkilotlari tomonidan bolalar bog'chalari tashkil etilishi va xususiy bolalar bog'chalarining ko'payishi bilan Bolalarni himoya qilish agentligining bu xizmatlari susayib ketdi. 1980 yil ma'lumotlariga ko'ra, muassasadagi bolalar bog'chalari soni 8 tani tashkil etdi

1952 yilda Xalq ta'limi vazirligi tomonidan bolalar bog'chasi ta'lim dasturi va bu maktablar uchun o'qituvchilar tayyorlash bo'yicha turli xil nizomlar tayyorlandi. 1961-yilda kuchga kirgan 222-sonli "Boshlang'ich ta'lim va ta'lim to'g'risida"gi qonunning 6-moddasida maktabgacha ta'lim muassasalari ixtiyoriy boshlang'ich ta'lim muassasalari qatoriga kiritilgan ..

1962 yil 16 iyunda e'lon qilingan "Bolalar bog'chalari va sinflari to'g'risidagi Nizom"da maktablar va sinflarning maqsadlari, ularni tashkil etish sharoitlari,

ularni boshqarish va bu maktablarga qabul qilinadigan o'quvchilarning xususiyatlari hujjatlarda da ko'rib chiqildi .

Maktabgacha ta'limning ko'lami, maqsadi, vazifalari va tashkil etilishi 1973 yil 14 iyunda qabul qilingan 1739-sonli "Milliy ta'limning asosiy qonuni" da Rasmiy ta'lim sarlavhasi ostida kiritilgan.

1977 yilda Boshlang'ich ta'lim Bosh boshqarmasi qoshida birinchi marta "Maktabgacha ta'lim bo'limi" tashkil etildi.

1992 yil 12 maydagi 21226-sonli Rasmiy gazetada chop etilgan Milliy ta'lim vazirligining tashkil etilishi va vazifalari to'g'risidagi 3797-sonli qonun bilan "Maktabgacha ta'lim Bosh boshqarmasi" tashkil etildi va 1992 yil 2-iyulda , 1993 yilda ishga tushdi. 1983 yil 25 mayda qabul qilingan 2828-sonli qonun bilan Sog'liqni saqlash va ijtimoiy yordam vazirligiga qarashli "Ijtimoiy xizmatlar va bolalarni himoya qilish agentligi (SHÇEK)" tashkil etildi va ijtimoiy xizmatlarni yagona tom ostida to'plash yo'lida muhim qadam tashlandi. .

Jismoniy va yuridik shaxslar tomonidan ochilgan xususiy bolalar bog'chalari va bolalar bog'chalari 1983 yil 29 dekabrda kuchga kirgan "Xususiy bolalar bog'chalari va bolalar bog'chalarini tashkil etish va faoliyat yuritish tamoyillari to'g'risida" gi Nizomga muvofiq ochiladi va ishlaydi. Bundan tashqari, ishlaydigan onalarning mehnat faoliyatida yanada samarali bo'lishlari uchun davlat muassasalari va tashkilotlari tarkibida bolalar bog'chalari va bolalar bog'chalarini ochish to'g'risida qaror qabul qilindi,

Milliy ta'lim kengashida ilk bor muhokama qilinib, oilalarning burchlari, demokratlashtirish jarayonida nimalar qilish kerakligi haqida quyidagi fikrlar bildirildi: "Kitobxonlik yoshiga etmagan kichkintoylarni tarbiyalash: Yangi avlodni mamlakatimiz kirib kelgan demokratik hayot ruhi va xohish-istaklariga moslab voyaga yetkazish uchun bola onaning bag'ridan boshlanadi. Chunki bola tug'ilgandan boshlab o'z muhitidan olgan har bir taassurot uning xarakterining ma'lum bir shakl olishiga ta'sir qiladi. Inson xarakterining poydevori ayniqsa bolalik davrida qo'yiladi".

Milliy ta'lim kengashida (18-22 iyul 1988 yil) qilingan bo'lib, bolalar bog'chasi 48-72 oylik bolalarning ta'limini, bog'cha esa 60-72 oylik bolalarning ta'limini qamrab olganligi ta'kidlangan.

Kelajakda qishloq joylarda bir yillik bolalar bog'chasi majburiy bo'lishi taklif qilinmoqda. Bolalar bog'chasi dasturlari Turkiyaning sharoitlari, ijtimoiy va madaniy tuzilishi va qadriyatlar tizimiga muvofiq tayyorlanishi va birinchi sinf dasturlari bu yosh guruhiga tatbiq etilmasligi kerak. Bu yerda maktabgacha ta'limning ahamiyati , maktabgacha ta'lim uchun resurslarni yetkazib berish va ulardan foydalanish, maktabgacha ta'lim dasturlari va ta'lim vositalari, maktabgacha ta'lim sohasida muvofiqlashtirish va hamkorlik, maktabgacha ta'lim to'g'risidagi qonun hujjatlari, maktabgacha ta'lim sohasida pedagoglar malakasini oshirish va ishga joylashtirish, maktabgacha ta'lim ta'lim bo'yicha Subkomitalar tuzildi va modellar mavzusi bo'yicha qarorlar qabul qilindi

Bugungi kunda davlat va xususiy muassasalar, oliy o'quv yurtlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari va nodavlat notijorat tashkilotlari (NNT) Turkiyada maktabgacha ta'limni turli darajadagi va bir-biridan farqli dasturlar bilan

ta'minlovchi muassasalar sirasiga kiradi. Maktabgacha ta'limni qo'llash modellarini odatda ikkita guruhga bo'lish mumkin: "Muassasa asosidagi ta'lim modellari" va "Maktabgacha yoshdagi bolalar va ularning muhitini qo'llab-quvvatlovchi ta'lim modellari".

Ijtimoiy xizmatlar va bolalarni himoya qilish muassasasiga qarashli maktabgacha ta'lim muassasalari- "kunduzgi markaz", "bolalar bog'chasi", "bolalar klubi" va "bolalar uyi" kabi turli nomlarga ega. Ular 0-6 yoshdagi bolalarga g'amxo'rlik qilish, ularning jismoniy va ruhiy salomatligini himoya qilish va rivojlantirish, ularga asosiy qadriyatlar va odatlarni berish uchun tashkil etilgan. Bog'chalarda 0-3 yoshli bolalar, kunduzgi markazlarda esa 3-6 yoshli bolalar xizmat ko'rsatadi. Bu muassasalar birgalikda yoki alohida ochilishi mumkin. Bog'chalar: 0-12 yoshdagi himoyaga muhtoj bolalarning jismoniy, tarbiyaviy, psixologik-ijtimoiy rivojlanishini, ularning sog'lom shaxs va yaxshi odatlarga ega bo'lishini ta'minlashga mas'ul bo'lgan ijtimoiy xizmat ko'rsatish muassasalaridir. SHÇEKning 2828-sonli Ijtimoiy xizmatlar va bolalarni himoya qilish agentligi qonunining 15-moddasi asosida tayyorlangan "Bolalar va bolalar bog'chalari to'g'risidagi Nizom"ga ko'ra, bu muassasalar onasi va otasi vafot etgan qarindoshlari tomonidan qaraladi; ota-onadan biri vafot etgan, ikkinchisi ishlayotgan; ajrashgan va ishlaydigan ota-onalar; Ota-onasi jiddiy ruhiy, ruhiy yoki jismoniy kasalliklarga duchor bo'lgan bolalar qabul qilinadi.

1984-yilda kiritilgan 657-sonli "Davlat xizmatchilari to'g'risida"gi Qonunga muvofiq ochilgan "Maktabgacha ta'lim muassasalari to'g'risida"gi Qonunning 191-moddasiga ko'ra, "Davlat xizmatchilari uchun bolalar bog'chalari va ijtimoiy ob'ektlar mavjud bo'lgan joylarda tashkil etilishi mumkin. Ularni tashkil etish va ishlash tamoyillari va tartiblari Davlat Kadrlar Raisi va Moliya vazirligi tomonidan birgalikda tayyorlanadigan umumiy nizom bilan belgilanadi". Xodimlarning maktabgacha yoshdagi bolalari uchun rasmiy ish joylari va muassasalarida ochiladigan bolalar bog'chasi, ushbu Qonunning tegishli moddasidan kelib chiqqan holda ochiladi.

Foydalangan adabiyotlar

1. Smartoglu, Tekin (1995). Inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro asosiy hujjatlar. (Kengaytirilgan 3-nashr). Anqara: Bilgi nashriyoti. Gemalmaz, Mehmet Semih (1996).
2. Asosiy hujjatlarda inson huquqlari. (2-nashr). Anqara: İHD nashri. Gulmez, Mesut (1994).
Inson huquqlari va demokratiya ta'limi. Anqara: TODAIE. Kavak, Yuksel (1997).
3. Dunyo va Turkiyada Boshlang'ich ta'lim. Anqara: PEGEM nashrlari. YUNESKO (2000).
4. Dakar harakat doirasi. Jahon ta'lim forumi, 2000 yil 26-28 aprel, Dakar, Senegal. UNICEF (1990).
5. Hamma uchun ta'lim to'g'risidagi Jahon bayonoti va asosiy ta'lim ehtiyojlarini qondirish uchun harakatlar asosi. Hamma uchun ta'lim bo'yicha Butunjahon konferensiyasi, 1990-yil 5-9-mart, Jomtien, Tailand.

6. Махмудова, Д. Б., & Узгунова, К. Е. (2023). РАЗНООБРАЗНЫЕ ФОРМЫ МУЗЫКАЛЬНОЕ ВОСПИТАНИЕ В ДЕТСКОМ САДУ. JOURNAL OF INNOVATIONS IN SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL RESEARCH, 6(3), 110-114.

7. Arapbaeva, D. K. The Role of Individual-Typological Characteristics In The Process of Family Adaptation of Young Brides. SPAST Reports, Vol. 1 No. 1 (2024): PAMIR One Preprints.

8. Razzoqova, M. (2024). МАКТАБГАЧА YOSHDAGI BOLALARDA GENDER IDENTIFIKATSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING AHAMIYATI. Nordic_Press, 2(0002).